

# Jag minns...

Jag minns när min mor i mitten på 40-talet bad mig skriva julkort till våra släktingar och vänner. Då väcktes min nyfikenhet att få veta mera om släktband till dem vi skrev till och om släktens tidigare generationer.

av Lennart Ansjön

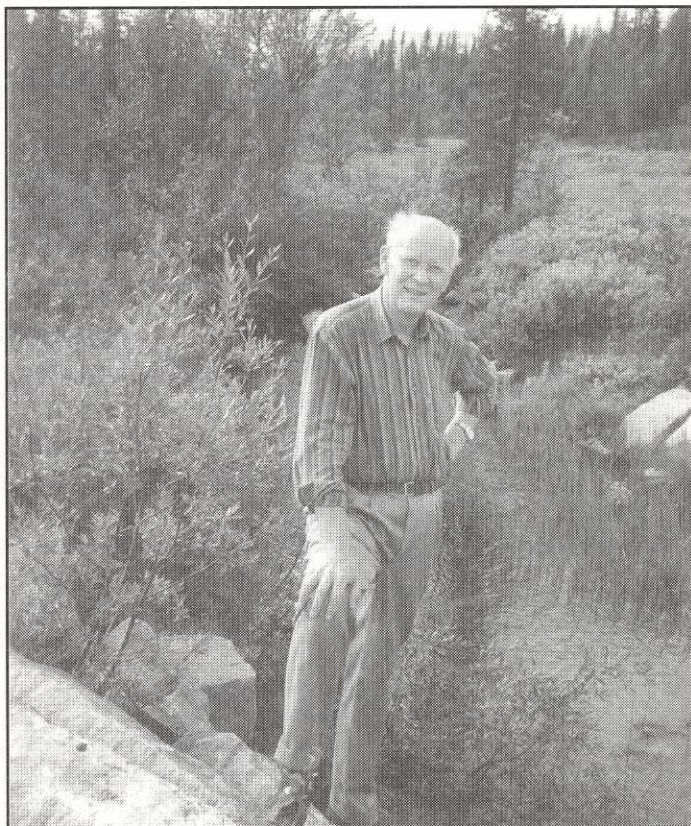
**D**å hade det åter blivit fred i världen. Julen 1945 närmade sig och kontakten med släkten i Norge började bli tätare igen. Mitt medvetande om vår släkt hade blivit starkare. Kusiner hade som flyktingar bott hos oss en tid och nu var de tillbaka i Norge. De hade haft en del att berätta om sin vistelse i England, men framför allt om förstörelsen i Nordnorge. Tyskarnas "brända-jorden-taktik" i krigets slutskede hade ödelagt många gårdar i min mors hemtrakt. När evakuerade familjer återkom till hembygden fick de tränga ihop sig och samsas i de byggnader som stod kvar, eller bo i provisoriska skjul. Här hemma hade vi ransonering på vissa varor, men i Norge var det brist på allt.



Och nu skulle vi skicka julkort. Vi letade fram adresser ur de senaste breven från Norge och ur de äldre kuvert och brevark, som censuren under krigsåren misshandlat med saxen. Min mor berättade hur hon följt med "Svenske Larsson", min far, när han åkte tillbaka till gruvsamhällena i Malmfälten (Sveriges Klondyke) år 1907, och jag lyssnade och tyckte det var spännande. Koppargruvan Nautanen i Malmfälten och min mors släkts koppargruva i Moskodalen i Nordnorge gav med tiden förklaringen till mina band med Norge. Brödfödan och kopparriserna på världsmarknaden styrde mina föräldrars steg.



Julkort på 40-talet och min mors kännedom om min fars släkt var början till vår släktforskning. Nu är mor död, men vi har skrivit ned vad hon berättade. "Gräv där du står" i slutet på 70-talet utmanade oss att gå vidare. Vi läser nu, jämsides med personforskningen, bygdeböcker och böcker om våra förfäders historia i Nordnorge respektive Överkalix. I Överkalix fann vi Lars Larsson som dog av hunger. Han lämnade efter sig ett nybygge vilket skulle klaras av änkan och fem döttrar. Släktingar tog över gården



Lennart Ansjön

och änkan fick leva på undantag. Döttrarna gifte sig så småningom och en av dem blev min farfars farmor med en enda son. Han blev löneanställd järnbruksarbetare under 1800-talets första hälft och blev stamfar till en rad samhällsbyggare! Första gången vi läste en rullfilm var en upplevelse, och att se noteringen i dödboken år 1788, "död av hunger", väckte undran - varför? Noteringen vid en annan person "död av hunger och otjänlig föda" ledde till djupare studier. Vi läste om att man under svältperioder i Överkalix skickade säd ifrån södra Sverige för att hjälpa. Men säden blev liggande i en hamn så länge att den hade blivit "otjänlig", något som flertalet av befolkningen inte hade kännedom om. Släktens historia är full av dramatik.



Vi registrerar på dator med hjälp av programmet DISGEN. Där kan man bland annat se hur många anor som ännu är oforskade. Det är stimulerande när man hittar en ana född år 1495 även om texten i programmets utskrift av statistik säger "i generation 16 finns 2 personer 0,00%". Det vill säga antalet registrerade anor i denna generation utgör ej en enda 100-dels %. Nu står vi inför uppgiften att få fram fler släktband kanske ner till år 1495 eller längre, men framför allt att läsa mer i den mängd litteratur som finns om svenska - och norska - folkets historia under århundradena. Det för oss viktiga är att få så mycket historia som möjligt omkring enskilda

och grupper av personer. Ett namn och ett årtal långt tillbaka i tiden är ganska naket.



Det är också givande för forskningen att besöka de platser där släkten bott. Där har vi haft tur, för vi har sett stugor och gårdar som har stått på samma sätt i flera hundra år. På gården Ansjön i Nordnorge blev inte bostadshuset nedbränt. Det har stått i 160 år och används fortfarande. I Överkalix fann vi ett uthus från 1780-talet på nybyggare Lars Larssons boställe vid Kalixälven. Kanske hittar vi också ett samband mellan sjön Ansjön i Jämtland och min morfars morfar, sergeant Ansjön född 1781 på gården Ansjön utanför Namsos i Norge. Sergeanten kommanderades år 1814 till Vardö. Den svensk-norska gränsen har förändrats åtskilliga gånger.



Emigranter till Amerika finns i fars och mors släkt, vi har bara börjat med forskningen. Släkt i Amerika hjälper oss för närvarande. Just nu känns det som om vi har outtömliga källor att ösa ur när det gäller släktforskningen.

Lennart Ansjön  
Morjhult Hulegårde 11  
517 93 TÖLLSJÖ  
Telefon 033-28 61 14